

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.004.04.2022

Pan
Zenon Decyk
Dyrektor

Centrum Edukacji
Nauczycieli w Koszalinie
ul. Ruszczyca 16
75-654 Koszalin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/22/509 – Działalność publicznych placówek doskonalenia nauczycieli w województwie lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Centrum Edukacji Nauczycieli, ul. Ruszczyca 16, 75-654 Koszalin ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Zenon Decyk, Dyrektor CEN od 1 września 2022 r. Poprzednim Dyrektorem był Stefan Turowski, pełniący funkcję od 1 września 2007 r. do 31 sierpnia 2022 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Organizacja i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli.
Okres objęty kontrolą	Od 1 września 2019 r. do 31 sierpnia 2022 r. z uwzględnieniem dokumentów sporządzonych przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie.
Kontrolerzy	1. Maciej Mikulski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/193/2022 z 24 listopada 2022 r. 2. Artur Matejko, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/192/2022 z 24 listopada 2022 r.

(akta kontroli str. 1-6)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą CEN prawidłowo i rzetelnie organizowało i prowadziło formy doskonalenia zawodowego nauczycieli. W Placówce zatrudniano nauczycieli-konsultantów spełniających wymagania do pracy na ww. stanowiskach oraz zapewniono wspomaganie szkół w zakresie pomocy w diagnozowaniu potrzeb, ustalenia sposobów ich zaspokajania, zaplanowania form wsparcia i ich realizacji oraz wspólnej oceny efektów podjętych działań. Jednostka uzyskała akredytację Zachodniopomorskiego Kuratora Oświaty⁴, stanowiącą potwierdzenie, że zapewnia wysoką jakość prowadzonych form doskonalenia nauczycieli. Plany pracy CEN oraz sprawozdania z ich realizacji sporządzane były oraz przekazywane do właściwych organów z zachowaniem terminów określonych w § 28 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli⁵. Badano potrzeby osób i instytucji korzystających z oferty CEN, w tym potrzeby dyrektorów szkół. Realizowano obowiązkowe i dodatkowe zadania obejmujące zorganizowanie i prowadzenie wspomaganie szkół i placówek oświatowych w celu poprawy jakości ich pracy. Oferta CEN była adekwatna do wniosków z przeprowadzonych analiz wyników egzaminów maturalnego i ośmioklasisty oraz uwzględniała potrzeby rozwijania kompetencji kluczowych uczniów. W CEN w sposób prawidłowy prowadzono i dokumentowano prowadzenie

¹ Dalej: CEN, Placówka lub Jednostka.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o NIK.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: ZKO.

⁵ Dz. U. poz. 1045 ze zm.; dalej: rozporządzenie PDN.

kursów kwalifikacyjnych z zakresu zarządzania oświatą oraz nadzór pedagogiczny nad zatrudnionymi nauczycielami doradcami metodycznymi. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła zawierania z nauczycielami konsultantami zatrudnionymi w Placówce dodatkowych umów cywilnoprawnych, zbieżnych z zakresem obowiązków tych pracowników i komórek organizacyjnych CEN, w których byli zatrudnieni.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Organizacja i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli

Opis stanu faktycznego

1. Decyzją ZKO z 25 maja 2020 r. CEN uzyskało wymaganą akredytację, o której mowa w art. 184 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁶ na okres pięciu lat⁷. Zgodnie z art. 319 ust. 2 ustawy dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe⁸ do czasu wydania ww. decyzji ważność zachowywała akredytacja przyznana CEN 17 września 2004 r.

(akta kontroli str. 13-74)

2. W latach 2019-2022 średnioroczne zatrudnienie⁹ w CEN wyniosło: 45,82 (2019 r.), 49,97 (2020 r.), 50,96 (2021 r.) i 51 (2022 r.¹⁰). Struktura tego zatrudnienia w podziale na poszczególne stanowiska m.in. określone w § 12 rozporządzenia PDN kształtowała się następująco:

- 2019 r. – pracownicy ekonomiczni, inżynieryjno-techniczni, administracji i obsługi – 17,37 (w tym jeden wicedyrektor); nauczyciele bibliotekarze – 14 (w tym dwóch kierowników komórek organizacyjnych i jeden wicedyrektor); nauczyciele doradcy metodyczni – 3,94, nauczyciele konsultanci – 10,51 (w tym: dyrektor, wicedyrektor i trzech kierowników);
- 2020 r. - pracownicy ekonomiczni, inżynieryjno-techniczni, administracji i obsługi – 16,25 (w tym jeden wicedyrektor); nauczyciele bibliotekarze – 14 (w tym dwóch kierowników komórek organizacyjnych i jeden wicedyrektor); nauczyciele doradcy metodyczni – 9,83; nauczyciele konsultanci – 9,89 (w tym: dyrektor, wicedyrektor i trzech kierowników);
- 2021 r. - pracownicy ekonomiczni, inżynieryjno-techniczni, administracji i obsługi – 16,25 (w tym jeden wicedyrektor); nauczyciele bibliotekarze – 13,34 (w tym dwóch kierowników komórek organizacyjnych i jeden wicedyrektor); nauczyciele doradcy metodyczni – 11,79; nauczyciele konsultanci – 9,58 (w tym: dyrektor, wicedyrektor i trzech kierowników);
- 2022 r. (do 31 sierpnia) - pracownicy ekonomiczni, inżynieryjno-techniczni, administracji i obsługi – 16,25 (w tym jeden wicedyrektor); nauczyciele bibliotekarze – 13 (w tym dwóch kierowników komórek organizacyjnych i jeden wicedyrektor); nauczyciele doradcy metodyczni – 12,75; nauczyciele konsultanci – 9 (w tym: dyrektor, wicedyrektor i trzech kierowników).

W ww. okresie w CEN nie zatrudniano osób, o których mowa w § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia PDN, tj. specjalistów niebędących nauczycielami.

(akta kontroli str. 99)

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm.; dalej: Prawo oświatowe.

⁷ Wniosek o przyznanie akredytacji został złożony w Kuratorium Oświaty w Szczecinie 28 kwietnia 2020 r.

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 60, ze zm. Placówki doskonalenia nauczycieli, które uzyskały akredytację na podstawie przepisów ustawy zmienianej, zachowywały tę akredytację do 31 sierpnia 2020 r.

⁹ W etatach.

¹⁰ Do 31 sierpnia.

Dyrektor CEN wyjaśnił, że polityka kadrowa w CEN prowadzona konsekwentnie od 1994 r. zakładała, że *statutowe zadania placówki doskonalenia nauczycieli realizowane są przez nauczycieli konsultantów i doradców metodycznych (a więc przez pracowników posiadających oprócz kompetencji merytorycznych - kwalifikacje pedagogiczne). Konsultanci zatrudnieni w CEN posiadają kwalifikacje edukatorskie (merytoryczne kompetencje do pracy z osobami dorosłymi). Było to zgodne z wymaganiami określonymi w przepisach, dotyczących kadry merytorycznej zatrudnianej w placówkach doskonalenia nauczycieli. W szczególnych przypadkach, gdy zaistnieje potrzeba zorganizowania zajęć dla nauczycieli w obszarach, w których kadra zatrudniona w CEN nie posiada odpowiednich kompetencji i kwalifikacji, zdarzało się nawiązać współpracę ze specjalistami o określonych kompetencjach (...)*

Nasze formy doskonalenia zawodowego nauczycieli uwzględniają wszystkie metody pracy z dorosłymi gwarantujące wysoki poziom zastosowania nowej wiedzy i umiejętności w praktyce.

(akta kontroli str. 262-274)

Analiza dokumentacji dotyczącej kwalifikacji siedmiu nauczycieli konsultantów¹¹ (w tym dyrektora) wykazała, że ww. pracownicy CEN spełniali wymagania odpowiednie do zajmowanego stanowiska określone w § 12 ust. 2 rozporządzenia PDN w przypadku nauczycieli konsultantów oraz w § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia w przypadku dyrektora.

(akta kontroli str. 98)

3. Uchwałą Nr XXXIII/520/18 z 28 czerwca 2018 r.¹² Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego ustalił tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze godzin na stanowisku doradcy metodycznego, nauczyciela konsultanta oraz nauczyciela bibliotekarza w placówce doskonalenia nauczycieli na 35 godzin.

W CEN w latach szkolnych 2019/2020, 2020/2021 i 2021/2022 zatrudniano:

- w roku szkolnym 2019/2020
 - 11 nauczycieli konsultantów w pełnym wymiarze czasu pracy i jednego w wymiarze 0,5 etatu (z ww. określonym tygodniowym wymiarem 35 godzin);
 - 19¹³ nauczycieli doradców w wymiarze 0,5 etatu, stosując dla zatrudnionych tygodniowy wymiar 18 godzin dla nauczycieli (18 doradców) i 22 godzin dla nauczyciela wychowania przedszkolnego (jeden doradca), zgodnie z § 25 ust. 4 rozporządzenia PDN (tj. odpowiednio dziewięć i 11 godzin tygodniowo);
- w roku szkolnym 2020/2021
 - 10 nauczycieli konsultantów w pełnym wymiarze czasu pracy (z ww. określonym tygodniowym wymiarem 35 godzin);
 - 23 nauczycieli doradców, w wymiarze 0,5 etatu, stosując dla zatrudnionych tygodniowy wymiar 18 godzin dla nauczycieli (21 doradców) i 22 godzin dla

¹¹ Nauczyciele konsultanci: ds. rozwoju zawodowego i pomiaru dydaktycznego; ds. wychowania; ds. edukacji elementarnej; ds. kadry kierowniczej i ewaluacji; ds. informatyki i technologii informacyjnej; ds. języków obcych i pomiaru dydaktycznego; ds. kadry kierowniczej (dyrektor CEN).

¹² W sprawie określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół nie wymienionych w art. 42 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli realizujących w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin oraz zasady zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej obowiązujących w szkołach i placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Województwo Zachodniopomorskie (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2018 r. poz. 3623), ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr X/125/19 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2019 r. poz. 6148).

¹³ W tym jeden doradca zatrudniony jedynie w okresie od 9 do 30 września 2019 r.

nauczycieli wychowania przedszkolnego (dwóch doradców), zgodnie z § 25 ust. 4 rozporządzenia PDN (tj. odpowiednio dziewięć¹⁴ i 11 godzin tygodniowo);

- w roku szkolnym 2021/2022
- dziewięciu nauczycieli konsultantów w pełnym wymiarze czasu pracy (z określonym tygodniowym wymiarem 35 godzin);
- 26 nauczycieli doradców, stosując dla zatrudnionych tygodniowy wymiar 18 godzin dla nauczycieli (24 doradców) i 22 godzin dla nauczycieli wychowania przedszkolnego (dwóch doradców), w tym 25 doradców – w wymiarze 0,5 etatu, (tj. odpowiednio dziewięć¹⁵ i 11 godzin) oraz jednego - 0,25 etatu (tj. 4,5 godziny tygodniowo), zgodnie z § 25 ust. 4 rozporządzenia PDN.

(akta kontroli str. 100-102)

Dyrektor CEN wyjaśnił, że pomimo zapisu zawartego w § 2 uchwały Nr XXXIII/520/18 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z 28 czerwca 2018 r., do określenia obowiązkowego wymiaru godzin zajęć doradcy metodycznego w CEN zastosowano przepis zawarty w § 25 ust. 4 rozporządzenia PDN, jako przepis zawarty w akcie wyższego rzędu.

(akta kontroli str. 287-288)

Analiza ewidencji czasu pracy w pięciu wybranych tygodniach, tj. jednym tygodniu września 2019 r.¹⁶ dwóch tygodniach kwietnia 2021 r.¹⁷ i dwóch tygodniach kwietnia 2022 r.¹⁸ dla czterech wybranych pracowników CEN, tj. dwóch nauczycieli-doradców metodycznych (fizyki oraz muzyki i edukacji muzycznej) oraz dwóch nauczycieli-konsultantów (ds. języków obcych i edukacji europejskiej oraz ds. rozwoju zawodowego nauczycieli i pomiaru dydaktycznego) wykazała, że tygodniowy wymiar czasu pracy ww. nauczycieli obejmował realizację zadań w ustalonym wymiarze czasu pracy tj. dziewięć godzin¹⁹ dla ww. nauczycieli doradców zatrudnionych w wymiarze 0,5 etatu oraz 35 godzin dla ww. nauczycieli konsultantów zatrudnionych w pełnym wymiarze²⁰.

(akta kontroli str. 117-133)

Analiza umów cywilnoprawnych zawieranych z pracownikami CEN wykazała, że w latach 2019-2022 siedmiu nauczycieli konsultantów z Działu Doskonalenia Nauczycieli²¹ wykonywało na podstawie umów zleceń dodatkową pracę polegającą na organizowaniu i prowadzeniu zajęć na kursie kwalifikacyjnym dla oświatowej kadry kierowniczej, pomimo iż była zbieżna z zadaniami przydzielonymi dla DDN w Regulaminie organizacyjnym CEN²² oraz zakresami ww. czynności pracowników. Zostało to opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 7-12, 75-97, 134-163)

4. Dyrektor CEN w terminach określonych w § 28 ust. 1-2 i ust. 6 rozporządzenia PDN sporządził i przekazał plany pracy CEN na lata szkolne 2019/2020 – 2021/2022 ZKO celem ich zaopiniowania²³, a następnie pozytywnie zaopiniowane²⁴

¹⁴ Jeden doradca miał obniżony wymiar do ośmiu godzin ze względu na orzeczenie o niepełnosprawności.

¹⁵ Jeden doradca miał obniżony wymiar do ośmiu godzin ze względu na orzeczenie o niepełnosprawności.

¹⁶ Od 16 do 22 września 2019 r.

¹⁷ Od 5 do 18 kwietnia 2021 r.

¹⁸ Od 4 do 17 kwietnia 2022 r.

¹⁹ Doradca metodyczny muzyki i edukacji muzycznej w okresie od 11 do 15 kwietnia 2022 r. przebywała na urlopie wypoczynkowym.

²⁰ Z uwzględnieniem wolnego dnia w poniedziałek 5 kwietnia 2021 r.

²¹ Dalej: DDN.

²² Zatwierdzony zarządzeniem Dyrektora CEN Nr 9/2018 z 18 lipca 2018 r. i Nr 7/2022 z 30 marca 2022 r., dalej: Regulamin.

²³ Plany pracy na lata szkolne 2019/2020-2021/2022 przekazano do ZKO odpowiednio: 8 lipca 2019 r., 10 lipca 2020 r. i 12 lipca 2021 r.

do zatwierdzenia organowi prowadzącemu²⁵. Placówka nie otrzymała od ZKO oraz organu prowadzącego wytycznych, uwag ani wskazówek do planów pracy .

Badaniem kontrolnym objęto dwa wybrane plany pracy, tj. na lata szkolne 2020/2021 oraz 2021/2022. Ustalono, że w planach pracy uwzględniono wytyczne Ministra Edukacji i Nauki²⁶ określające kierunki polityki oświatowej państwa oraz ich zmiany²⁷.

Zmiany w planach pracy nie były opiniowane przez ZKO oraz zatwierdzane przez organ prowadzący.

(akta kontroli str. 301-402, 495-516, 522)

5. Dyrektor sporządził i przekazał organowi prowadzącemu sprawozdania z realizacji planów pracy za lata szkolne 2019/2020 – 2021/2022 zgodnie z wymogiem określonym w § 28 ust. 8 rozporządzenia PDN, tj. w terminie do 30 września następnego roku szkolnego²⁸. Badanie kontrolne dwóch wybranych planów pracy oraz sprawozdań z ich realizacji (lata szkolne: 2020/2021, 2021/2022) nie wykazało nieprawidłowości. Analiza porównawcza planów pracy oraz sprawozdań z ich wykonania wykazała realizację przyjętych planów pracy. Występujące przypadki np. odwołania konferencji, spowodowane było stanem zagrożenia epidemiologicznego (COVID-19).

(akta kontroli str. 301-308, 403-470)

W sprawozdaniu za rok szkolny 2020/2021 wykazano realizację 16 zadań obowiązkowych przyjętych do realizacji w pierwotnej wersji planu pracy, które wynikały z rozporządzenia PDN oraz rozporządzenia MEN z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych²⁹ oraz realizację 14 zadań dodatkowych dotyczących działalności statutowej CEN. Sprawozdanie odnosiło się również do zadań przyjętych do realizacji aneksami do planu pracy na rok 2020/2021, wynikających z wprowadzonych w trakcie roku szkolnego 2020/2021 dodatkowych kierunków polityki oświatowej państwa³⁰, tj. pięciu dodatkowych działań³¹.

(akta kontroli str. 403-470)

²⁴ ZKO wydał pozytywną opinię w sprawie planu pracy na lata szkolne 2019/2020-2021/2022: 24 lipca 2019 r., 14 lipca 2020 r. oraz 16 lipca 2021 r.

²⁵ Plany pracy na lata szkolne 2019/2020-2021/2022 przekazano organowi prowadzącemu w celu ich zatwierdzenia (po otrzymaniu pozytywnej opinii od ZKO) odpowiednio: 26 lipca 2019 r., 17 lipca 2020 r. oraz 20 lipca 2021 r.

²⁶ Dalej: MEN.

²⁷ W planie pracy na rok szkolny 2020/2021 aktualizacja z 18 grudnia 2020 r. wynikała ze zmiany w podstawowych kierunkach polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021 wprowadzonej przez MEN 10 grudnia 2020 r. Obejmowała ona w ramach organizowania i prowadzenia doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie wynikającym z kierunków polityki oświatowej państwa uwzględnienie w procesach edukacyjnych wymagań egzaminacyjnych dotyczących egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego przeprowadzanego w 2021 r. Aktualizacja z 28 maja 2021 r. wynikała ze zmiany w podstawowych kierunkach polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2020/2021 wprowadzonej przez MEN 21 maja 2021 r. W planie pracy na rok szkolny 2021/2022 aktualizacja z 31 marca 2022 r. wynikała ze zmiany w podstawowych kierunkach polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2021/2022 wprowadzonej przez Ministra Edukacji i Nauki 28 marca 2022 r.

²⁸ Sprawozdania z realizacji planu pracy przekazano: 18 września 2020 r. za rok szkolny 2019/2020, 10 września 2021 r. za rok szkolny 2020/2021 oraz 26 września 2022 r. za rok szkolny 2021/2022.

²⁹ Dz. U. poz. 369, dalej: rozporządzenie w sprawie bibliotek pedagogicznych.

³⁰ Dodatkowe kierunki polityki oświatowej państwa: uwzględnienie w procesach edukacyjnych wymagań egzaminacyjnych dotyczących egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego przeprowadzonego w roku 2021; działania w zakresie wsparcia wychowawczego i psychoprofilaktycznego środowiska szkolnego w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią.

³¹ Dodatkowe działania: przeprowadzenie cyklu szkoleń (webinariów) dla nauczycieli związanych ze zmianami wymagań egzaminacyjnych na egzaminie maturalnym w 2021 r. oraz na egzaminie ósmoklasisty w 2021 w ramach szóstego kierunku polityki oświatowej państwa; przeprowadzenie szkoleń dotyczących wsparcia wychowawczego i psychoprofilaktycznego środowiska szkolnego w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią w ramach siódmego kierunku polityki oświatowej państwa: identyfikacja ucznia w sytuacji kryzysowej, diagnoza zapotrzebowania na treści wychowawcze i profilaktyczne; przeprowadzenie szkoleń dla kadry kierowniczej szkół

Badanie kontrolne sprawozdania za rok szkolny 2021/2022 wykazało, że zrealizowano 16 zadań obowiązkowych (przyjętych do realizacji w pierwotnym planie pracy), które wynikały z rozporządzenia PDN oraz ww. rozporządzenia w sprawie bibliotek pedagogicznych. Zrealizowano również 15 zadań dodatkowych dotyczących działalności statutowej CEN. Sprawozdanie odnosiło się także do zadań wynikających z wprowadzonych w trakcie roku szkolnego 2021/2022 dodatkowych kierunków polityki oświatowej państwa³², tj. trzech dodatkowych działań³³.

(akta kontroli str. 301-308, 403-470)

6. W wyniku badania planów pracy na lata szkolne 2020/2021 oraz 2021/2022 i sprawozdań z ich realizacji stwierdzono, że CEN realizowało wszystkie obowiązkowe zadania w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, określone w § 18 ust. 1-2 rozporządzenia PDN. Zgodnie z § 18 ust. 3 rozporządzenia PDN, CEN gromadziło i udostępniało informacje o formach kształcenia, dokształcania i doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym dostępnych w województwie zachodniopomorskim.

(akta kontroli str. 644-649)

a) CEN organizowało i prowadziło wspomaganie szkół i placówek poprzez zaplanowanie i przeprowadzenie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły lub placówki, ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły, zaplanowanie form wspomagania i ich realizację, wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z realizacji zaplanowanych działań.

W celu realizacji obowiązkowych zadań CEN stosowało różne formy doskonalenia zawodowego nauczycieli. Wskazane zadania obowiązkowe zrealizowano w objętych badaniem latach (2020/2021 i 2021/2022) w formie m.in.: kursów kwalifikacyjnych³⁴ oraz doskonalących (stacjonarnych)³⁵, warsztatów metodycznych (stacjonarnych)³⁶, konferencji³⁷, szkoleń rad pedagogicznych³⁸, webinarium³⁹, sieci doskonalenia⁴⁰, konsultacji indywidualnych lub grupowych⁴¹, kursów elearningowe⁴² oraz w ramach tzw. Klubu Dyrektora⁴³.

(akta kontroli str. 619-620, 645)

W okresie objętym kontrolą w CEN analizowano potrzeby osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty Placówki przy wykorzystaniu m.in. badania

i placówek w kierunku wsparcia środowiska szkolnego; prowadzenie konsultacji w zakresie organizacji wsparcia wychowawczego i psychoprofilaktycznego w szkole.

³² Dodatkowe kierunki polityki oświatowej państwa: rozwijanie umiejętności podstawowych i przekrojowych uczniów, w szczególności z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”; doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.

³³ Dodatkowe działania: przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli dotyczących możliwości wykorzystania pomocy dydaktycznych zakupionych w ramach programu „Laboratoria przyszłości”; zamieszczanie materiałów metodycznych dotyczących ósmego kierunku polityki oświatowej państwa na platformie szkoleniowej oraz stronie internetowej CEN; prowadzenie warsztatów dla nauczycieli z ósmego kierunku realizacji polityki oświatowej państwa.

³⁴ W tym w latach szkolnych: 2020/2021 – jeden (11 uczestników) oraz 2021/2022 – jeden (11 uczestników). SeminaRIA były prowadzone w ramach kursów kwalifikacyjnych.

³⁵ W tym jeden w roku szkolnym 2020/2021 osiem (134 uczestników) oraz 2021/2022 35 (385 uczestników).

³⁶ W tym w latach szkolnych: 2020/2021 – 19 (97 uczestników) oraz 2021/2022 – 77 (572 uczestników).

³⁷ W tym w latach szkolnych: 2020/2021 – pięć (223 uczestników) oraz 2021/2022 – cztery (132 uczestników). Konferencje były prowadzone w formie wykładów i warsztatów.

³⁸ W tym w latach szkolnych: 2020/2021 – 22 (790 uczestników) oraz 2021/2022 – 45 (2 010 uczestników).

³⁹ W tym w latach szkolnych: 2020/2021 – 154 (1 767 uczestników) oraz 2021/2022 – 128 (1 617 uczestników).

⁴⁰ W tym w latach szkolnych: 2020/2021 – 28 (179 uczestników) oraz 2021/2022 – 29 (211 uczestników).

⁴¹ W tym w latach szkolnych: 2020/2021 – 3 150 konsultacji oraz 2021/2022 – 2 434 konsultacji.

⁴² W tym w latach szkolnych: 2020/2021 – 61 (963 uczestników) oraz 2021/2022 – 48 (636 uczestników).

⁴³ W tym w latach szkolnych: 2020/2021 – trzy spotkania (438 uczestników) oraz 2021/2022 cztery spotkania (730 uczestników).

ankietowego, analizy raportów i badań zewnętrznych oraz w ramach diagnozy potrzeb szkół i placówek oświatowych objętych kompleksowym wspomaganie. Zebrane informacje wprowadzane były do bazy danych pn. System Obsługi Szkoleń, celem opracowania dodatkowych raportów, w tym raportów podsumowujących lata szkolne. Efektem działań analitycznych było tworzenie planu pracy oraz ofert form doskonalenia.

(akta kontroli str. 521, 530-540, 645)

W badanych latach szkolnych nie opracowano we współpracy z Centralną i Okręgową Komisją Egzaminacyjną⁴⁴, ZKO, organem prowadzącym i dyrektorami szkół wspólnych programów wspierających nauczycieli w pracy nad podniesieniem efektów kształcenia oraz wdrożeniem innowacyjnych form i metod nauczania.

CEN zawarło 1 lipca 2020 r. umowę o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu „Koszalińska Szkoła Ćwiczeń” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Umowa została zawarta pomiędzy Gminą Miasto Koszalin, Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego/CEN oraz Politechniką Koszalińską. W ramach umowy Placówka uczestniczyła w diagnozie pracy Zespołu Szkół Nr 1 w Koszalinie (szkoły wiodącej w ww. projekcie) oraz ośmiu szkół partnerskich w czterech obszarach: matematyka, informatyka, przedmioty przyrodnicze, języki obce.

(akta kontroli str. 580-600, 645-646)

W CEN opracowano i wdrożono procedurę systemowego wspomaganie szkół i placówek oświatowych⁴⁵, opracowany został wzór porozumienia między CEN a szkołą zgłaszającą potrzebę wspomaganie, wzór programu wspomaganie i sprawozdania oraz wzory narzędzi (ankiety dla nauczycieli, kwestionariusz wywiadu z dyrektorem). Wsparciem w przygotowaniu i realizacji programu poprawy efektów nauczania objęte zostały w roku szkolnym 2019/2020 cztery szkoły (w trzech przypadkach była to kontynuacja wsparcia rozpoczętego w roku szkolnym 2018/2019). W roku szkolnym 2020/2021 wsparciem objęte były cztery szkoły (w tym w trzech przypadkach była to kontynuacja z lat poprzednich), a w roku szkolnym 2021/2022 jedna szkoła (była to kontynuacja z roku poprzedniego).

(akta kontroli str. 541-579, 645-646)

Izabela Suckiel – Zastępca Dyrektora CEN⁴⁶ wyjaśniła, że szkoły, które osiągają niezadawalające wyniki (efekty) kształcenia zostają zobowiązane przez organ nadzoru pedagogicznego (ZKO) do opracowania i wdrożenia programów poprawy efektów kształcenia. Takie szkoły mogą się zwrócić do CEN o wsparcie w przygotowaniu i realizacji takiego programu. Również szkoły, które nie mają narzuconego programu przez kuratorium, ale uważają, że jest potrzeba działań podnoszących efekty kształcenia, mogą się o takie wsparcie do CEN zwrócić. W każdym przypadku jest to inicjatywa szkoły i dobrowolność korzystania z takiego wsparcia.

(akta kontroli str. 522-523)

CEN przy planowaniu działań uwzględniało uwarunkowania i potrzeby społeczne związane z edukacją zdalną, migracją i objęciem obowiązkiem szkolnym oraz integracją dzieci obcokrajowców, uchodźców⁴⁷ oraz Polaków powracających

⁴⁴ Dalej: OKE.

⁴⁵ Zarządzenie Nr 4/2016 Dyrektora CEN z 12 stycznia 2016 r. w sprawie zasad realizacji wspomaganie szkół i placówek oświatowych.

⁴⁶ Dalej: Zastępca Dyrektora.

⁴⁷ W ramach współpracy z Urzędem Miasta w Koszalinie uruchomiono punkt informacyjny, prowadzony przez konsultanta CEN, dla rodziców posługujących się językiem rosyjskim i ukraińskim w sprawach związanych z nauką dzieci ukraińskich. 9 i 10 marca 2022 r. odbyło się spotkanie w ramach tzw. Klubu Dyrektora na temat

z zagranicy. Podejmowano działania wspomagające dyrektorów szkół i przedszkoli dotyczące problematyki nauki zdalnej⁴⁸. Została uruchomiona sieć współpracy nauczycieli "Uczniowie z Ukrainy w naszych szkołach" oraz udzielano konsultacji.

(akta kontroli str. 610-614, 646)

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że pierwsze spotkanie dla osób przybyłych z Ukrainy z cyklu "Nauka języka polskiego dla osób z Ukrainy" odbyło się 7 kwietnia 2022 r. Jako współorganizator CEN udostępniło salę wykładową na szkolenie, w którym wzięło udział 20 osób. 20 maja 2022 odbyło się kolejne spotkanie Klubu Dyrektora poświęcone klasyfikacji rocznej i końcowej ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z Ukrainy.

(akta kontroli str. 524)

CEN współpracowało z organami, instytucjami i organizacjami na rzecz wzajemnego rozwoju oraz podniesienia poziomu zawodowego nauczycieli, tj. z: ZKO, z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, Politechniką Koszalińską, z Gminą Miasto Koszalin i innymi samorządami, z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie, z powiatowymi stacjami sanitarno-epidemiologicznymi, Komendą Miejską Policji, Lasami Państwowymi (nadleśnictwa: Manowo i Karnieszewice), Polskim Związkiem Łowieckim – oddział Koszalin, Centrum Edukacji Ekologicznej - Sarbinowo, Wydziałem Katechetycznym Kurii Biskupiej Diecezji Koszalińsko – Kołobrzeszkiej, wydawnictwami, Instytutem Pamięci Narodowej (w zakresie problematyki wspólnego prowadzenie warsztatu metodycznego oraz propagowanie spotkań i szkoleń dla nauczycieli historii) oraz Uniwersytetem Szczecińskim Wydział Teologiczny.

(akta kontroli str. 647)

b) W badanym okresie CEN organizowało i prowadziło sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli i dyrektorów szkół (w tym sieć współpracy dla nauczycieli przedmiotów obowiązkowych na egzaminie ósmoklasisty i maturalnym) oraz wymiany doświadczeń w celu doskonalenia pracy. W roku szkolnym:

- 2019/2020 w ramach tzw. Klubu Dyrektora odbyło się jedno spotkanie stacjonarne i dwa spotkania w formie webinarium (ogółem 576 osób); w ramach sieci współpracy dyrektorów poradni psychologiczno-pedagogicznych⁴⁹ cztery spotkania stacjonarne i dwa w formie webinarium dla ośmiu uczestników;
- 2020/2021 w ramach Klubu Dyrektora trzy spotkania w formie webinarium (ogółem 438 osób); w ramach sieci współpracy dyrektorów PPP pięć spotkań stacjonarnych dla ośmiu uczestników;
- 2021/2022 w ramach Klubu Dyrektora cztery spotkania w formie webinarium (ogółem 730 osób); w ramach sieci współpracy dyrektorów PPP pięć spotkań stacjonarnych dla ośmiu uczestników.

(akta kontroli str. 524, 615-618, 647-648)

prawnych aspektów kształcenia osób przybywających z zagranicy (dwie grupy łącznie 200 osób). 12 marca 2022 r. odbyło się webinarium "Uczniowie z Ukrainy w naszych szkołach".

⁴⁸ Zorganizowano w formie webinarium tzw. Klub Dyrektora 7, 8 i 9 kwietnia 2020 r. dla 180 osób; program: nadzór pedagogiczny w okresie nauczania zdalnego, rozliczanie czasu pracy i wynagrodzenia w okresie nauczania zdalnego. 19, 20, 21, 22 maja 2020 r. dla 169 osób; program: klasyfikacja roczna i końcowa - warunki ustalania ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych i zachowania w oparciu o przepisy rozporządzenia MEN z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19; egzamin klasyfikacyjny, egzamin poprawkowy, sprawdzian wiadomości i umiejętności – warunki i sposób przeprowadzania w oparciu o w/w rozporządzenie. 9, 10, 11 września 2020 r. dla 151 osób; program: nadzór pedagogiczny w sytuacji pracy stacjonarnej i zdalnej; RODO w nauczaniu i pracy zdalnej; 21-22 czerwca 2021 r. dla 130 osób; program: podsumowanie nadzoru pedagogicznego prowadzonego głównie w formie zdalnej; wnioski z organizacji nauki zdalnej i realizacji kierunków polityki oświatowej państwa.

⁴⁹ Dalej: PPP.

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że niektóre sieci prowadzone są wyłącznie na platformie informatycznej Moodle, inne prowadzone są w sposób hybrydowy (oprócz spotkań na platformie organizowane są również spotkania stacjonarne). W ramach działalności sieci dyrektorów PPP i Klubów Dyrektora przekazywane były najnowsze informacje z zakresu prawa oświatowego, narzędzia do zastosowania w nadzorze pedagogicznym i zarządzaniu placówką oświatową. Sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli organizowane są dla nauczycieli poszczególnych przedmiotów, ale również mogą dotyczyć konkretnych problemów np. „Uczeń ukraiński w polskiej szkole”. W ramach funkcjonowania sieci uczestnicy mają dostęp do materiałów metodycznych, mogą dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem.

(akta kontroli str. 524-525)

c) CEN w latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022 zorganizowało inne formy doskonalenia zawodowego (wskazane w § 20 ust. 1 pkt 3-5 rozporządzenia PDN)⁵⁰, tj.: kursy doskonalące⁵¹, warsztaty metodyczne⁵², konferencje⁵³, szkolenia rad pedagogicznych⁵⁴, webinaria⁵⁵, sieci doskonalenia⁵⁶, konsultacje indywidualne lub grupowe⁵⁷, kursy e-learningowe⁵⁸ oraz spotkania w ramach Klubu Dyrektora⁵⁹.

(akta kontroli str. 621-626, 648)

d) W okresie objętym kontrolą CEN udzielało konsultacji dyrektorom, nauczycielom i innym osobom zainteresowanym problemami oświaty. Konsultacje odbywały się telefonicznie, za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz bezpośrednio w czasie spotkań w CEN, w przedszkolach i szkołach. Dotyczyły one aktualnych przepisów prawa oświatowego i ich stosowania w praktyce w zakresie: nadzoru pedagogicznego, oceniania wiedzy i umiejętności uczniów, awansu zawodowego nauczycieli, oceny pracy nauczycieli, pomocy psychologiczno-pedagogicznej, pracy z uczniami z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego, rozwiązywania problemów wychowawczych, metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów, dostosowania treści i metod pracy do nauki zdalnej, wykorzystania nowoczesnych technologii, pracy z uczniem cudzoziemskim; prowadzenia dokumentacji szkolnej; spraw kadrowych w szkole lub w przedszkolu, realizacji kierunków polityki oświatowej państwa; innych pojawiających się problemów i wątpliwości.

(akta kontroli str. 526, 648)

e) CEN dysponowało bazą szkoleniową, wyposażoną w sprzęt multimedialny, pozwalający na stosowanie innowacyjnych form i metod pracy. Wyposażenie CEN wykorzystywane było przez nauczycieli konsultantów i doradców metodycznych.

(akta kontroli str. 517-519, 648)

⁵⁰ W tym poza formami doskonalenia opisanymi w pkt. 7 wystąpienia oraz kursami kwalifikacyjnymi.

⁵¹ W roku szkolnym: 2020/2021 osiem kursów doskonalących (134 uczestników), 2021/2022 35 kursów doskonalących (385 uczestników).

⁵² W roku szkolnym: 2020/2021 16 warsztatów metodycznych (80 uczestników), 2021/2022 64 warsztaty metodyczne (499 uczestników).

⁵³ W roku szkolnym: 2020/2021 pięć konferencji (223 uczestników), 2021/2022 cztery konferencje (132 uczestników).

⁵⁴ W roku szkolnym: 2020/2021 21 szkoleń rad pedagogicznych (784 liczba uczestników), 2021/2022 44 szkoleń rad pedagogicznych (1 995 uczestników).

⁵⁵ W roku szkolnym: 2020/2021 136 webinaria (1 365 uczestników), 2021/2022 93 webinaria (1 119 uczestników).

⁵⁶ W roku szkolnym: 2020/2021 23 sieci doskonalenia (147 uczestników), 2021/2022 23 sieci doskonalenia (174 uczestników).

⁵⁷ W roku szkolnym: 2020/2021 3 150 konsultacje indywidualne lub grupowe, 2021/2022 2 434 konsultacje indywidualne lub grupowe.

⁵⁸ W roku szkolnym: 2020/2021 54 kursy elearningowe (888 uczestników), 2021/2022 41 kursów elearningowe (552 uczestników).

⁵⁹ W roku szkolnym: 2020/2021 trzy spotkania Klubu Dyrektora (438 uczestników), 2021/2022 cztery spotkania Klubu Dyrektora (730 uczestników).

Zastępca Dyrektora w złożonych wyjaśnieniach podała, że od wielu lat realizowane są, również na platformie informatycznej Moodle szkolenia w formie e-learningowej. Umożliwiają one korzystanie z materiałów przygotowanych przez prowadzących (materiałów tekstowych, dźwiękowych, filmowych i graficznych) z dowolnego miejsca (bez potrzeby przyjazdu do placówki) i w dowolnym czasie (określonym jedynie długością formy szkolenia). Ukończenie szkolenia zazwyczaj odbywa się przez przygotowanie projektów, rozwiązanie testu lub udział w dyskusjach na forum. Prowadzący monitoruje i ma dostęp do informacji o aktywności uczestnika. Zaletą szkoleń e-learningowych jest to, że nauczyciel pracuje własnym tempem i w dowolnym czasie.

(akta kontroli str. 527)

W ramach m.in. upowszechniania dobrych praktyk CEN od roku szkolnego 2019/2020 wydawało kwartalnik w formie zeszytów metodycznych (pn. eduFocus), w którym udostępniano innowacje pedagogiczne. Do 2022 r. wydano dziewięć numerów w wersji elektronicznej (do pobrania ze strony CEN). Publikowane były materiały informacyjne i metodyczne dotyczące: nowości pedagogicznych, propozycji realizacji zadań szkoły i nauczycieli wynikających ze zmieniających się okoliczności edukacyjnych (np. zmian w podstawie programowej kształcenia ogólnego i zawodowego, zmiany formuły egzaminów, kompetencji kluczowych, ważnych problemów z życia przedszkoli, szkół i innych placówek oświatowych, upowszechniania sprawdzonych rozwiązań metodycznych).

(akta kontroli str. 630-637)

Na stronie internetowej CEN⁶⁰ w kategorii pn. „Bank dobrych praktyk” umieszczane były informacje na temat innowacji i nowatorskich rozwiązań metodycznych. W zakładce: pn. „Szkolenia i konferencje zewnętrzne” wskazano możliwość odbycia studiów podyplomowych m.in. w Instytucie Pedagogiki Uniwersytetu Szczecińskiego. W zakładce pn. „Przydatne linki” zamieszczono linki do stron internetowych instytucji (m.in. w województwie zachodniopomorskim), które gromadzą i udostępniają informację o dostępnych formach kształcenia, doskonalenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli.

(akta kontroli str. 520, 632-637, 649)

Zastępca Dyrektora wyjaśniła, że CEN dysponuje internetową bazą kursów i szkoleń, która stanowi autorski projekt umożliwiający zapoznanie się nauczycieli oraz innych pracowników oświaty z propozycją szkoleń i doskonalenia na dany rok szkolny (wrzesień – czerwiec). Nauczyciel po założeniu konta i wyrażeniu zgody na przechowywanie jego danych osobowych (RODO) może zapisać się na wybrane formy, a po ich ukończeniu otrzymuje stosowne zaświadczenie. Wszystkie informacje o ukończonych szkoleniach są dostępne dla nauczyciela na jego indywidualnym koncie w bazie kursów i szkoleń CEN. Nauczyciele za pomocą mechanizmów bazy szkoleń są powiadamiani o uruchamianiu grupy szkoleniowej kursu, na który się zapisali (mogą zrezygnować ze szkolenia w dowolnym czasie). Informacje gromadzone w bazie szkoleń służą CEN do celów statystycznych oraz jako źródło diagnozowania potrzeb szkoleniowych do przygotowania oferty na następne lata. Wszystkie informacje dotyczące dostępnych form kształcenia i doskonalenia znajdują się na stronie internetowej CEN oraz są na bieżąco aktualizowane. Dodatkowo, jeśli pojawiają się nowe, wcześniej nie planowane, formy doskonalenia, informacja jest wysyłana na skrzynki poczty elektronicznej szkół, przedszkoli i innych placówek oświatowych. W latach ubiegłych dodatkowo drukowane były informatory w wersji papierowej, które rozsyłane były

⁶⁰ www.cen.edu.pl

do przedszkoli, szkół i placówek oświatowych. CEN na bieżąco upowszechniało ważne informacje publikowane np. na stronach MEN oraz innych instytucji oświatowych. Udostępniało również ofertę innych placówek doskonalenia nauczycieli i uczelni wyższych, co znacznie ułatwiało nauczycielom dotarcie do interesujących ich ofert.

(akta kontroli str. 528-529)

7. W badanym okresie CEN oferowało i prowadziło kursy z zakresu metodyki nauczania przedmiotów obowiązkowych wymaganych na egzaminie ósmoklasisty i egzaminie maturalnym, tj. z języka polskiego, matematyki i języków obcych nowożytnych.

W latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022 CEN zrealizowało następujące formy doskonalenia dla przedmiotów wymaganych na egzaminie ósmoklasisty:

- w roku szkolnym 2020/2021
 - z języka polskiego – jedno warsztaty metodyczne (5,2% warsztatów ogółem), w których uczestniczyło osiem osób (8,2% uczestników wszystkich warsztatów), jedno szkolenie rady pedagogicznej (2% szkoleń tego typu) dla sześciu uczestników (0,07%), osiem webinarów (5% webinarów) dla 161 uczestników (9,1%) jedną sieć doskonalenia (3,5% doskonalenia w tej formie) dla czterech uczestników (2%) oraz dwa kursy e-learningowe (3% tego typu kursów) dla 30 uczestników (0,3%);
 - z matematyki – jedno warsztaty metodyczne (5,2% warsztatów ogółem), w których uczestniczyły trzy osoby (3% uczestników wszystkich warsztatów), osiem webinarów (5% webinarów) dla 176 uczestników (10%) jedną sieć doskonalenia (3,5% doskonalenia w tej formie) dla ośmiu uczestników (4,5%);
 - z języków obcych – dziewięć warsztatów metodycznych (5,6% warsztatów ogółem), w których uczestniczyło 116 osób (8,3% uczestników wszystkich warsztatów), osiem webinarów (5% webinarów) dla 110 uczestników (5,9%) dwie sieci doskonalenia (7,1% doskonalenia w tej formie) dla 14 uczestników (7,8%) oraz trzy kursy e-learningowe (4,4% szkoleń tego typu) dla 23 uczestników (2,4%);
- w roku szkolnych 2021/2022
 - z języka polskiego – jedno warsztaty metodyczne (1,1% warsztatów ogółem), w których uczestniczyło pięć osób (0,8% uczestników wszystkich warsztatów), jedno szkolenie rady pedagogicznej (1,1% szkoleń tego typu) dla 15 uczestników (0,7%), sześć webinarów (4,1% webinarów) dla 63 uczestników (3,8%) jedną sieć doskonalenia (3,4% doskonalenia w tej formie) dla czterech uczestników (1,8%) oraz dwa kursy e-learningowe (4,1% szkoleń tego typu) dla 32 uczestników (5%);
 - z matematyki – cztery warsztaty metodyczne (4,6% warsztatów ogółem), w których uczestniczyło 25 osób (4,4% uczestników wszystkich warsztatów), cztery webinaria (2,8% webinarów) dla 66 uczestników (4%); jedną sieć doskonalenia (3,4% doskonalenia w tej formie) dla 10 uczestników (4,7%) i jeden kurs e-learningowy (2% szkoleń tego typu) dla 10 osób (1,5%);
 - z języków obcych – siedem webinarów (4,9% webinarów) dla 39 uczestników (2,4%) oraz jeden kurs e-learningowy (3,4% szkoleń tego typu) dla ośmiu uczestników (3,8%);

W latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022 CEN zrealizowało następujące formy doskonalenia dla przedmiotów wymaganych na egzaminie maturalnym:

- w roku szkolnym 2020/2021
 - z języka polskiego – osiem webinarów (5% webinarów) dla 327 osób (18,5%) jedną sieć doskonalenia (3,5% doskonalenia w tej formie) dla sześciu

- uczestników (3,3%) oraz jeden kurs e-learningowy (1,4% szkoleń tego typu) dla 11 uczestników (1,1%);
- z matematyki – jedne warsztaty metodyczne (5,2% warsztatów ogółem), w których uczestniczyły trzy osoby (3% uczestników wszystkich warsztatów), osiem webinarów (5% webinarów) dla 114 uczestników (6,4%) i jedną sieć doskonalenia (3,5% doskonalenia w tej formie) dla ośmiu uczestników (4,5%);
 - z języków obcych – dziewięć warsztatów metodycznych (5,6% warsztatów ogółem), w których uczestniczyło 98 osób (7% uczestników wszystkich szkoleń tego typu), osiem webinarów (5% webinarów) dla 92 uczestników (4,9%); dwie sieci doskonalenia (7,1% doskonalenia w tej formie) dla 14 uczestników (7,8%) oraz trzy kursy e-learningowe (4,4% szkoleń tego) dla 23 uczestników (2,4%);
 - w roku szkolnych 2021/2022
 - z języka polskiego – jedne warsztaty metodyczne (1,1% warsztatów ogółem), w których uczestniczyło pięć osób (0,8% uczestników wszystkich szkoleń tego typu), sześć webinarów (4,1% webinarów) dla 63 uczestników (3,8%); jedną sieć doskonalenia (3,4% doskonalenia w tej formie) dla czterech uczestników (1,8%) oraz dwa kursy e-learningowe (4,1% szkoleń tego typu) dla 32 uczestników (5%);
 - z matematyki – cztery warsztaty metodyczne (4,6% warsztatów ogółem), w których uczestniczyły 23 osoby (4% uczestników wszystkich szkoleń tego typu), pięć webinarów (3,5% webinarów) dla 76 uczestników (4,7%); jedną sieć doskonalenia (3,4% doskonalenia w tej formie) dla 12 uczestników (5,6%) i jeden kurs e-learningowy (2% szkoleń tego rodzaju) dla 10 osób (1,5%);
 - z języków obcych – jedne warsztaty metodyczne (1,1% warsztatów ogółem) dla trzech osób (0,5% uczestników warsztatów); 11 webinarów (7,7% webinarów) dla 109 uczestników (6,7%); dwie sieci doskonalenia (6,9%) dla siedmiu osób (3,3%) oraz trzy kursy e-learningowe (6,2% szkoleń) dla 34 uczestników (5,3%).

Realizacja wszystkich ww. form doskonalenia została sfinansowana ze środków Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego.

(akta kontroli str. 226-233, 761-764)

Dyrektor CEN wyjaśnił, m.in. że OKE publikowała średnie wyniki poszczególnych szkół oraz sprawozdania dotyczące osiągnięć uczniów kończących ósmą klasę szkoły podstawowej z podziałem na język polski, matematykę i język obcy. Analizy zawierały ogólne wskaźniki statystyczne, opisywały poziom rozwiązywalności poszczególnych zadań, zawierały komentarz wskazujący na najważniejsze problemy i trudności uczniów. Podobnie w przypadku egzaminu maturalnego, OKE publikowała ogólne dane statystyczne i analizy szczegółowe dotyczące poszczególnych przedmiotów. W wyjaśnieniach podał: *Nauczyciele konsultanci i doradcy metodyczni zapoznają się ze raportami publikowanymi na stronie OKE i pozyskane informacje wykorzystują w czasie prowadzonych zajęć, konsultacji i przy tworzeniu materiałów metodycznych. Zdecydowana większość zajęć z zakresu metodyki nauczania języka polskiego, matematyki, języków obcych odwołuje się do wyników egzaminów zewnętrznych.(...) Szkolenia pojawiające się w ofercie są adekwatne do zawartych rekomendacji i rozwijają kompetencje kluczowe potrzebne do egzaminu ósmoklasisty. (...) CEN nie prowadziło dodatkowych analiz wyników, z powodu braku dostępu do wyników poszczególnych szkół. Oczywiście jeśli jest taka potrzeba i szkoły zwracają się o wsparcie, wówczas udzielamy pomocy przy indywidualnych analizach wyników egzaminów zewnętrznych i formułowaniu wniosków.*

(akta kontroli str. 262-286)

Analiza treści ww. form doskonalenia zawodowego nauczycieli realizowanych przez CEN w latach 2020/2021 i 2021/2022 z języka polskiego i matematyki wykazała, że:

- w przypadku języka polskiego:
 - zgodnie z zaleceniami, wnioskami oraz wymaganiami egzaminacyjnymi, które pojawiały się po egzaminie ósmoklasisty i maturalnym, przygotowywana była oferta zawierająca formy wypowiedzi pisemnej, które przed egzaminem powinien opanować uczeń;
 - formy doskonalenia dotyczyły praktycznego zastosowanie efektów pracy z lekturą, rozwijania umiejętności interpretacji tekstu, kultury, funkcjonalnego wprowadzenia elementów retoryki, kształcenia elementów tekstotwórczych, skracania, parafrazowania i uogólniania wypowiedzi, pracy w sieci, w tym korzystanie z dostępnych platform edukacyjnych, zmian w wymaganiach egzaminacyjnych;
 - w roku szkolnym 2020/2021 - 90,9% (w przypadku oferty dla szkół podstawowych) i 87,5% (dla szkół ponadpodstawowych) zrealizowanych form doskonalenia z tego przedmiotu stanowiły kursy bezpośrednio związane z metodyką nauczania; w roku szkolnym 2021/2022 było to 72,7% (w przypadku oferty dla szkół podstawowych) i 80% (dla szkół ponadpodstawowych);
 - formy związane z metodyką nauczania w swej treści zawierały prezentację wybranych działań, wspólne tworzenie propozycji zajęć, sposoby przygotowania ciekawych zajęć języka polskiego, sposoby aktywizowania pracy uczniów, uwzględniając wymagania podstawy programowej oraz przygotowanie do egzaminu ósmoklasisty lub maturalnego;
 - formy niezwiązane bezpośrednio z metodyką nauczania dotyczyły: zmian w wymaganiach egzaminacyjnych na egzaminach maturalnym i ośmioklasisty oraz korzystania ze Zintegrowanej Platformy Cyfrowej;
- w przypadku matematyki
 - z analizy sprawozdań egzaminów zewnętrznych z matematyki wynikało, że: typ zadań w zakresie dowodzenia twierdzeń ma najniższy wskaźnik rozwiązywalności i jest przez Centralną Komisję Egzaminacyjną wymieniany we wnioskach i rekomendacjach, jako wymagający poprawy; także umiejętność rozwiązywania zadań tekstowych wymagała poprawy;
 - formy doskonalenia dotyczyły praktycznego stosowania metod rozwiązywania zadań tekstowych, rozwijania umiejętności dowodzenia twierdzeń, pracy w sieci, w tym korzystania z dostępnych platform edukacyjnych, zmian w wymaganiach egzaminacyjnych; zawierały treści inspirujące techniki prowadzenia zajęć, uzyskiwania dodatkowych wskazówek i przykładów sprawdzonych w praktyce szkolnej;
 - w roku szkolnym 2020/2021 - 88,9% (w przypadku oferty dla szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych) zrealizowanych form doskonalenia z tego przedmiotu stanowiły kursy bezpośrednio związane z metodyką nauczania; w roku szkolnym 2021/2022 było to 77,8% (w przypadku oferty dla szkół podstawowych) i 88,9% (dla szkół ponadpodstawowych);
 - formy związane z metodyką nauczania w swej treści zawierały prezentację wybranych działań, wspólne tworzenie propozycji zajęć, sposoby przygotowania ciekawych zajęć w szkole przy niskich nakładach finansowych, sposoby aktywizowania pracy uczniów, uwzględniając wymagania podstawy programowej oraz przygotowanie do egzaminu ósmoklasisty lub maturalnego;
 - formy niezwiązane bezpośrednio z metodyką nauczania dotyczyły: zmian w wymaganiach egzaminacyjnych na egzaminach maturalnym i ośmioklasisty.

(akta kontroli str. 226-237, 761-764)

8. W latach szkolnych 2019/2020-2021/2022 CEN prowadziło każdego roku jeden kurs kwalifikacyjny z zakresu zarządzania oświatą. Liczba kształconych w tej formie osób wyniosła w tych latach odpowiednio: 12, 11, 11.

Szczegółowe badanie dokumentacji kursu przeprowadzonego roku szkolnym 2019/2020 wykazało, że:

- wniosek złożony do ZKO o przeprowadzenie kursu z 16 sierpnia 2019 r. obejmował szczegółowy plan i program kursu w oparciu o ramowy plan i program Ministerstwa Edukacji Narodowej z 10 listopada 2015 r.; wykaz osób przewidzianych do realizacji zajęć; kryteria naboru uczestników kursu; informację o warunkach lokalowych i wyposażeniu, umożliwiających prawidłową realizację kursu, tj. elementy wymagane przepisami § 21 ust. 4 rozporządzenia PDN;
- CEN uzyskało 21 sierpnia 2019 r. zgodę ZKO na przeprowadzenie kursu;
- kurs przeprowadzono w terminie od 4 października 2019 r. do 26 września 2020 r.⁶¹;
- w toku kursu zrealizowano plan i program wskazany we wniosku o udzielenie zgody na jego przeprowadzenie;
- zajęcia na kursie prowadziły osoby wskazane we wniosku;
- proces naboru uczestników kursu został przeprowadzony z zachowaniem kryteriów określonych we wniosku o udzielenie zgody na jego przeprowadzenie;
- CEN przeprowadziło ocenę wewnętrzną procesu prowadzenia kursu w postaci ewaluacji bieżącej i końcowej, zgodnie z obowiązkiem określonym w § 21 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia PDN;
- dokumentacja kursu zawierała dowody potwierdzające realizację poszczególnych zajęć, tj. listy obecności oraz zapisy w dzienniku zajęć kursu;
- CEN przedstawiło ZKO sprawozdanie z realizacji kursu 8 października 2020 r., tj. z zachowaniem terminu określonego w § 21 ust. 5 pkt 3 rozporządzenia PDN;
- świadectwa ukończenia kursu były ujęte w prowadzonym przez CEN rejestrze wydanych świadectw.

(akta kontroli str. 238-261, 761-764)

9. Dyrektor CEN, realizując obowiązek określony w § 25 ust. 8 rozporządzenia PDN, sprawował nadzór pedagogiczny nad realizacją zadań przez doradców metodycznych zatrudnionych w Placówce. Doradcy metodyczni zatrudnieni w CEN pracowali zadaniowo w trzech pracowniach: Edukacji Elementarnej Artystycznej i Wychowania Fizycznego (dyżury doradców we wtorki); Przedmiotów Humanistycznych (dyżury w środy); Przedmiotów Matematyczno-Przyrodniczych i Zawodowych (w czwartki) Nadzór ten został zorganizowany w następujący sposób:

- nadzór nad pracą doradców sprawował Dyrektor CEN we współpracy z kierownikami pracowni, którzy zostali powołani przez dyrektora CEN zgodnie ze statutem CEN;
- doradcy metodyczni przedkładali kierownikom pracowni do zatwierdzenia plan pracy na dany rok szkolny;
- kierownicy monitorowali realizację zadań poprzez analizę sprawozdań półrocznych i rocznych sporządzanych i przedkładanych przez doradców oraz monitorowali realizację zajęć dydaktycznych (monitoring bazy szkoleń, analiza aktywności publikatorskiej doradcy, cotygodniowy kontakt osobisty z doradcą oraz uczestnictwo w lekcjach otwartych organizowanych w ramach zadań doradczych, które były zawarte w planie pracy);
- w ramach opracowanego przez Dyrektora corocznie planu nadzoru pedagogicznego, Dyrektor CEN i kierownicy pracowni przeprowadzali obserwacje wybranych zajęć doradców;

⁶¹ Pierwotny termin zakończenia kursu (6 czerwca 2020 r.) zmieniono w porozumieniu z ZKO ze względu na ograniczenia w funkcjonowaniu jednostek systemu oświaty w związku z zagrożeniem Covid-19.

- na koniec okresu powierzenia zadań doradcy metodycznego, kierownik pracowni sporządzał opinię o pracy doradcy za cały okres jego pracy na tym stanowisku, na podstawie której Dyrektor CEN udzielał ewentualnej rekomendacji do powierzenia pełnienia funkcji doradcy na następny okres.

Analiza działań w ramach nadzoru trzech wybranych doradców metodycznych (muzyki i edukacji muzycznej, fizyki oraz edukacji wczesnoszkolnej, spośród 26 zatrudnionych doradców) wykazała, że:

- we wszystkich latach monitorowano godziny pracy doradców i realizację ich zadań poprzez tygodniowe i miesięczne plany pracy i rozliczenie godzin pracy, dokumentacja zawierała informację o cotygodniowych spotkaniach z kierownikami pracowni;
- Dyrektor CEN i kierownicy pracowni przeprowadzali obserwację wybranych zajęć doradców, zgodnie z planami obserwacji zawartymi w planach nadzoru pedagogicznego;
- doradcy metodyczni przedkładali kierownikom pracowni do zatwierdzenia plany pracy na dany rok szkolny oraz sprawozdania półrocznych i rocznych z realizacji ww. planów;
- dyrektor CEN sporządził opinię o pracy ww. doradców na koniec okresów powierzenia, tj. 22 maja 2020 r. i 22 maja 2022 r.

(akta kontroli str. 182-185, 761-835)

Dyrektor CEN wyjaśnił, że opinie o pracy nauczycieli doradców metodycznych od nauczycieli korzystających z ich pomocy pozyskiwane były podczas ewaluacji, prowadzonych dyżurów metodycznych oraz kursów e-learningowych, a także z informacji zwrotnych od dyrektorów szkół, którzy korzystali ze wspomaganie doradców metodycznych. Informacje te wykorzystywane były przy redagowaniu opinii o pracy doradcy i ewentualnej rekomendacji do przedłużenia powierzenia zadań doradcy metodycznego dla ZKO.

(akta kontroli str. 759-760)

Dyrektor CEN wyjaśnił, że zgodnie z nowym modelem doradztwa metodycznego kurator oświaty na terenie województwa ustala sieć placówek doskonalenia (wojewódzkich, powiatowych lub miejskich), w których zatrudnia się doradców metodycznych (na podstawie powierzeń kuratora oświaty). Od 2018 r. (początek funkcjonowania nowego modelu doradztwa metodycznego) CEN była placówką doskonalenia włączoną w kuratorską sieć doradztwa metodycznego. Finansowanie doradztwa metodycznego odbywa się z budżetu państwa, stąd zawierana jest corocznie umowa pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim, w imieniu którego działa ZKO a Województwem Zachodniopomorskim na finansowanie tego zadania. W umowie CEN funkcjonuje jako placówka sieciowa i na tej podstawie prowadzenie doradztwa metodycznego dla CEN jest zadaniem zleconym przez organ prowadzący (odrębnie finansowane jako dotacja celowa).

(akta kontroli str. 266-267, 711-712)

10. Organ prowadzący nie zlecał realizacji dodatkowych (innych) zadań z zakresu doskonalenia nauczycieli na podstawie § 18 ust. 4 rozporządzenia PDN.

W okresie objętym kontrolą organ prowadzący zlecał CEN prowadzenie doradztwa metodycznego. W tym celu zostały podpisane umowy pomiędzy Wojewodą Zachodniopomorskim a Województwem Zachodniopomorskim na udzielenie dotacji celowej dla CEN⁶² oraz zatrudnieni doradcy metodyczni, co opisano w punkcie 3 niniejszego wystąpienia. akta kontroli str. 101-102, 708, 708-713, 836-888)

⁶² Nr 347/D/2019 z 4 września 2019 r. na udzielenie dotacji celowej w wysokości 99,8 tys. zł; Nr 350/D/2019 z 24 września 2019 r., zmienionej aneksem Nr 1 z 8 listopada 2019 r. na udzielenie dotacji celowej w wysokości 351,3 tys. zł; Nr 5/D/2020 z 26 lutego 2020 r., zmieniona aneksem Nr 1 z 26 sierpnia 2020 r. na udzielenie

W roku szkolnym 2021/2022 w CEN realizowano projekt pn. *Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość*, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego w ramach II osi priorytetowej Programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty, projekt nr POWR.02.10.00-00-00-0008/20⁶³.

(akta kontroli str. 714-756)

Sprawozdania z realizacji planu pracy pozwalały na zweryfikowanie stopnia realizacji zaplanowanych zadań wskazanych w planach pracy, w tym zadania prowadzenia doradztwa metodycznego. W związku z prowadzeniem doradztwa metodycznego w zakresie wskazanym przez ZKO w roku szkolnym:

- 2019/2020 m.in. przygotowano trzy plany doskonalenia nauczycieli doradców metodycznych, zorganizowano dla 555 uczestników jesienne zespoły metodyczne, udzielono dla 492 nauczycieli konsultacji przez doradców metodycznych, zamieszczono 164 publikacje metodyczne na portalu internetowym CEN, doradcy metodyczni uczestniczyli w 93 szkoleniach;
- 2020/2021 m.in. przygotowano trzy plany doskonalenia nauczycieli doradców metodycznych, zorganizowano dla 551 uczestników jesienne zespoły metodyczne, prowadzono dyżury metodyczne dla 883 uczestników, udzielono dla 700 nauczycieli konsultacji indywidualnych przez doradców metodycznych, zamieszczono 188 publikacje metodyczne na portalu internetowym CEN, doradcy metodyczni uczestniczyli w 239 szkoleniach;
- 2021/2022 m.in. przygotowano trzy plany doskonalenia nauczycieli doradców metodycznych, zorganizowano dla 268 uczestników jesienne zespoły metodyczne, udzielono dla 570 nauczycieli konsultacji indywidualnych przez doradców metodycznych, zamieszczono 192 publikacje metodyczne na portalu internetowym CEN, doradcy metodyczni uczestniczyli w 211 szkoleniach.

(akta kontroli str. 403-494, 710)

W związku z realizacją projektu *Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość* zrealizowano i wykazano w sprawozdaniu z realizacji planu pracy za rok szkolny 2021/2022 m.in. przeszkolenie 146 nauczycieli w zakresie 12 modułów, przeprowadzenie 168 godzin dyżurów metodycznych w zakresie edukacji zdalnej oraz utworzenie 35 sieci wymiany doświadczeń w zakresie rozwiązań metodycznych.

(akta kontroli str. 403-431, 709-710)

W badanym okresie przeprowadzone przez organ prowadzący kontrole nie dotyczyły doskonalenia zawodowego nauczycieli i związane były m.in. z: utrzymaniem Systemu Informacji Oświatowej, gospodarką finansową⁶⁴, realizacją zaleceń pokontrolnych sformułowanych w 2018 r.⁶⁵ oraz prawidłowości zawierania

dotacji celowej w wysokości 836,9 tys. zł, Nr 3/D/2021 z 3 lutego 2021 r., zmieniona aneksami nr 1 z 6 kwietnia 2021 r. i nr 2 z 10 sierpnia 2021 r. na udzielenie dotacji celowej do wysokości 1 104,7 tys. zł oraz Nr 3/D/2022 z 31 stycznia 2022 r. na udzielenie dotacji celowej w wysokości 1 222,4 tys. zł.

⁶³ Projekt realizowany był na podstawie umowy Nr 6/9/2021 z 19 kwietnia 2021 r. z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w Warszawie a Województwem Zachodniopomorski - CEN. Wartość grantu ogółem 69,6 tys. zł.

⁶⁴ W tym w zakresie: zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, kosztów działalności socjalnej, diet oraz innych należności dotyczących zagranicznych i krajowych podróży służbowych, umów cywilnoprawnych, ewidencji czasu pracy, badań lekarskich, urlopów pracowniczych.

⁶⁵ Protokół kontroli z 22 grudnia 2022 r. dot. realizacji zaleceń pokontrolnych z 2018 r. w zakresie udostępniania nieruchomości na podstawie umów najmu, dzierżawy i użyczenia. Nie sformulowano zaleceń pokontrolnych.

i dokumentowania realizacji umów cywilnoprawnych⁶⁶. CEN podejmował działania w celu wykonywania zaleceń wydanych przez organ prowadzący⁶⁷.

Organ prowadzący przeprowadził w 2022 r. kontrolę m.in. w zakresie sprawdzenia: prawidłowości prowadzenia ksiąg obiektu budowlanego dla poszczególnych nieruchomości, poddania obiektów budowlanych kontrolom okresowym polegającym na sprawdzeniu stanu technicznego, aktualności Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego oraz dokumentacji z praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji z obiektów, ważności przeprowadzonych przeglądów i czynności konserwacyjnych urzędzeń przeciwpożarowych, wydanych decyzji i nakazów odpowiednich służb prewencyjnych, ubezpieczenia nieruchomości od ognia i innych zdarzeń losowych, bieżącego utrzymania budynków, budowli oraz małej architektury. Sformułowano zalecenie realizacji w miarę posiadanych środków finansowych zaleceń wynikających z okresowych przeglądów technicznych i budowlanych.

W okresie objętym kontrolą ZKO nie kontrolował CEN.

(akta kontroli str. 650-710)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W latach szkolnych 2019/2020-2021/2022 siedmiu nauczycielom konsultantom z DDN⁶⁸ powierzono na podstawie umów zleceń wykonywanie pracy polegającej na organizowaniu i prowadzeniu zajęć na kursie kwalifikacyjnym dla oświatowej kadry kierowniczej, co było zbieżne z zadaniami przydzielonymi DDN w Regulaminie, rodzajem wykonywanej pracy oraz zakresami czynności ww. pracowników. Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego z tytułu ww. umów zleceń wyniosła 21 070 zł.

Zakres zleconych prac obejmował:

- prowadzenie w ramach ww. kursu zajęć z zakresu: podstawa programowa jako mapa treści; skuteczne metody opracowania programu; znajomość procesu rozwojowego; dyrektor jako lider uczenia się nauczycieli; rozwój kariery; motywacja wewnętrzna; radzenie sobie ze stresem (konsultant ds. rozwoju zawodowego nauczycieli i pomiaru dydaktycznego), podstawy partycypacji społecznej; sposoby poznawania społeczności lokalnej; aktywizowanie potencjału rodziców do realizacji celów szkoły; animowanie działań społeczności szkolnej (konsultant ds. wychowania); stosowanie prawa powszechnego i miejscowego w pracy dyrektora; polityka kadrowa; wprowadzania pracowników nowozatrudnionych; procedura rekrutacji; zwalnianie pracowników; kontrola zarządcza; zarządzanie finansami; infrastruktura placówki; tworzenie prawa wewnątrzszkolnego (konsultant ds. kadry kierowniczej); wybrane teorie i koncepcje pedagogiczne; uczenie się dorosłych; gotowość do uczenia się przez całe życie; mój styl uczenia się (konsultant ds. języków obcych i edukacji europejskiej); szkoła jako organizacja ucząca się; kultura otwartych drzwi; wymagania państwa wobec szkół; cele i zadania szkoły w świetle obowiązujących przepisów; wykorzystywanie danych w procesach zarządzania i planowania-ewaluacja wewnętrzna; wykorzystywanie danych – narzędzia ewaluacji; zasady pisania pracy końcowej; struktura pracy, ocenianie dla uczenia się; wnioski z badań; planowanie; zarządzanie coachingowe; zarządzanie sobą

⁶⁶ Protokół kontroli z 3 października 2022 r. Kontrolą objęto m.in. wszystkie umowy cywilnoprawne zawarte w latach 2020-2021 na przeprowadzenie zajęć dydaktycznych dla nauczycieli. Nie sformułowano w tym zakresie uwag oraz zaleceń.

⁶⁷ Protokół kontroli z 26 kwietnia 2019 r., 26 listopada 2019 r., 3 października 2022 r.

⁶⁸ Nauczyciele konsultanci ds. kształcenia specjalnego i integracyjnego; ds. edukacji humanistycznej; ds. kadry kierowniczej i ewaluacji; ds. języków obcych i edukacji europejskiej; konsultant ds. kadry kierowniczej (Zastępca Dyrektora CEN); ds. wychowania; ds. rozwoju zawodowego nauczycieli i pomiaru dydaktycznego.

- w czasie; wsparcie coachingowe; przygotowanie prezentacji końcowej (konsultant ds. kadry kierowniczej i ewaluacji); społeczny wymiar uczenia się; szkoła wobec wyzwań; zmiana paradygmatu (konsultant ds. edukacji humanistycznej); wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa wśród nauczycieli (konsultant ds. kształcenia specjalnego i integracyjnego);
- recenzję prac dyplomowych (konsultant ds. kadry kierowniczej i ewaluacji) i przeprowadzenie egzaminów kursantów ww. kursu (konsultanci ds. kadry kierowniczej).

(akta kontroli str. 7-12, 75-97, 134-163)

Według § 9 Regulaminu do zadań nauczycieli konsultantów z DDN należała realizacja zadań CEN wymienionych w § 4 statutu, tj. m.in. organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego nauczycieli; doskonalenia zawodowego dyrektorów szkół i placówek w zakresie zarządzania oświatą, organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów; prowadzenie różnych form doskonalenia, w tym seminariów, konferencji, wykładów, warsztatów i szkoleń, a także za zgodą ZKO kursów kwalifikacyjnych na zasadach określonych w rozporządzeniu PDN. Do zadań nauczycieli konsultantów DDN należała także realizacja innych zadań zleconych przez dyrektora CEN, wynikających z zadań statutowych.

(akta kontroli str. 7-12, 75-97)

W zakresach czynności ww. siedmiu nauczycieli konsultantów DDN przydzielono im zadania w zakresie m.in.:

- organizowania i prowadzenia zajęć z zakresu rozwoju zawodowego nauczycieli i pomiaru dydaktycznego (konsultant ds. rozwoju zawodowego nauczycieli i pomiaru dydaktycznego);
- prowadzenia zajęć z obszarów: wychowanie i profilaktyka, pracy z uczniem zdolnym oraz udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego (konsultant ds. wychowania);
- prowadzenia zajęć z awansu zawodowego nauczycieli; realizacji zajęć z obszarów: awans i rozwój zawodowy, fundusze strukturalne UE, programowania różnych form doskonalenia i doksztalcania (szczególnie oświatowej kadry kierowniczej i pracowników samorządu); nadzoru nad realizacją form doskonalenia oświatowej kadry kierowniczej (konsultant ds. kadry kierowniczej);
- prowadzenia zajęć z zakresu edukacji europejskiej i udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego (konsultant ds. języków obcych i edukacji europejskiej);
- organizacji, kierownictwa i nadzoru nad kursem kwalifikacyjnych dla oświatowej kadry kierowniczej; programowania różnych form doskonalenia i doksztalcania (w szczególności dla oświatowej kadry kierowniczej); organizowania i prowadzenia zajęć dydaktycznych dla oświatowej kadry kierowniczej w zakresie ewaluacji, nadzoru pedagogicznego, prawa oświatowego (konsultant ds. kadry kierowniczej i ewaluacji);
- prowadzenia zajęć z zakresu: edukacji polonistycznej, pracy z uczniem zdolnym, wychowania oraz protokołowania zebrań rady pedagogicznej, elementów nadzoru pedagogicznego dyrektora szkoły, realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego; udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego (konsultant ds. edukacji humanistycznej);
- wykonywania innych zadań wskazanych przez Dyrektora CEN zgodnie z zakresem działania CEN (wszyscy konsultanci).

(akta kontroli str. 134-163)

Na podstawie art. 22 § 1² w zw. z art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁶⁹ przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem, przy czym zgodnie z art. 22 § 1² Kp nie jest dopuszczalne zastąpienie umowy o pracę umową cywilnoprawną przy zachowaniu wymienionych warunków wykonywania pracy.

Zgodnie z przyjętą linią orzecznictwa, zatrudnianie pracowników poza normalnym czasem pracy na podstawie umów cywilnoprawnych przy pracach tego samego rodzaju, co objęte stosunkiem pracy, stanowi obejście przepisów o czasie pracy w godzinach nadliczbowych oraz przepisów dotyczących składek na ubezpieczenie społeczne. Wobec tego, świadczenie tej samej rodzajowo pracy co określona w umowie o pracę poza normalnym czasem pracy na podstawie umów cywilnoprawnych jest kontynuowaniem stosunku pracy w godzinach nadliczbowych⁷⁰.

Dyrektor CEN wyjaśnił, m.in., że: *umowa zlecenie na prowadzenie zajęć na kursie kwalifikacyjnym była zawierana tylko wtedy, gdy tematyka zajęć realizowanych w ramach umowy cywilnoprawnej była różna od tematyki zajęć zapisanych w zakresie czynności. W tym zakresie obowiązywała procedura opisana w załączniku nr 2 do zarządzenia Dyrektora Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie nr 25/2018 z dnia 17 grudnia 2018 r., w której kierownik kursu kierował do dyrektora CEN wnioskiem o zawarcie umowy zlecenia a wicedyrektor ds. doskonalenia nauczycieli (w przypadku wicedyrektora – dyrektor) potwierdzał pozazakresowy tytuł umowy. Realizacja zajęć na kursie kwalifikacyjnym odbywała się w piątki od 15:30 – 20:00 oraz w soboty od 9:00 do 17:00, a zatem poza godzinami pracy pracowników. Konsultanci zasadniczo pracują w dniach poniedziałek – piątek w godzinach 8:00 – 15:00 (wyjątek stanowią kierownicy pracowni, którzy w dniach funkcjonowania pracowni pracują do 17:00) (...) Tematyka umów cywilnoprawnych z nauczycielami konsultantami była wielokrotnie przedmiotem kontroli wewnętrznej (ostatnia kontrola została przeprowadzona w terminie od 4.07.2022 r. do 2.09.2022 r) i kontrolujący, po otrzymaniu wyjaśnień od osób zarządzających, nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzili. Dyrektor CEN wyjaśnił ponadto: Mając świadomość, że zakresy czynności i tematyka zajęć na kursie kwalifikacyjnym z organizacji i zarządzania oświatą nie są w sposób jednoznaczny dorozumiane jako różne, a także, że w regulaminie organizacyjnym nauczycielom konsultantom przyporządkowanym do działu doskonalenia przypisano m.in. zadanie prowadzenia zajęć w ramach wszelkich form doskonalenia zawodowego, w tym także kursów kwalifikacyjnych 1 września 2022 r. podjąłem decyzję (po objęciu przeze mnie funkcji dyrektora CEN), która eliminuje z obrotu umowy cywilnoprawne z pracownikami merytorycznymi CEN. Dlatego w tym roku szkolnym 2022/2023, po uzgodnieniu tego faktu z konsultantami, zajęcia na kursie kwalifikacyjnym nauczyciele konsultanci zatrudnieni w CEN prowadzą w ramach stosunku pracy.*

(akta kontroli str. 262-274)

Zdaniem NIK charakter zleconych zadań determinował miejsce i czas wykonywania pracy, a także podporządkowanie pracodawcy i nie miał charakteru incydentalnego. Ponadto, na podstawie § 9 Regulaminu, w związku z § 4 statutu CEN wskazane prace stanowiły podstawowe nauczycieli konsultantów przyporządkowanych

⁶⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1510, ze zm.; dalej: Kp.

⁷⁰ Wyrok SN z 30 czerwca 2000 r. II UKN 523/99, OSNP 2002, Nr 1, poz. 22, wyrok WSA w Gdańsku z 21 października 1994 r., III Aur 865/94, Pr. Pracy 1995, Nr 2, s. 40, wyrok SN z 12 kwietnia 1994 r., I PZP 13/94

do DDN. Tym samym obowiązki zleceńbiorky stanowiły czynności pracownicze, których powierzenie powinno nastąpić w ramach umowy o pracę.

OBSZAR

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Dokonywanie weryfikacji zakresu prac przed zawarciem umów cywilnoprawnych z pracownikami CEN, w celu wyeliminowania zawierania umów zbieżnych z zakresem obowiązków pracowników i komórek organizacyjnych CEN.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, 28 lutego 2023 r.

Kontroler
Maciej Mikulski
główny specjalista
kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

.....
Podpis

.....
Podpis

Kontroler
Artur Matejko
specjalista
kontroli państwowej

.....
Podpis